

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

15. Dies Septemb. Inter omnia certamina Christianorum, duriora sunt prælia castitatis, nam ibi continua pugna, & rarior victoria? S. August. serm. 250. de Temp.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Septemb.

Tessera.

729

arcani velamen, lectionum, & doctrina capax, studio-
rum & artium honorum disciplina, pariter, & magistra
ingeniorum, & capiendorum pedissequa, bonae fame sem-
per avida, salubria, atque utilia creans, virtutis singu-
lare auxilium cuncta cum ratione disponens, in congre-
gatione honestorum semper se ingerens. Quantum chaos
inter Ebriositatem, & Sobrietatem: majus quàm
inter aquam & vinum. Sed ne vinum tibi sit ad rui-
nam, sicut illud emis, sic & bibas ad mensuram. Si e-
nim bibas sine mensura, quid sequetur, quàm ut
mens careat rationis usura? atque ita quod unum
in te habes cœleste, & Divinum, perdes per vinum:
propter vites, gravissimæ sunt inter carnem, & spiri-
tum lites. Ne te vinum reddat fatuum, hoc æterni-
tati inscribo effatum:

Sepè nocent vitæ fecundo palmitè vites.

15. DIES SEPTEMB.

Inter omnia certamina Christianorum, duriora sunt
prælia castitatis, nam ibi continua pugna, & rarior
victoria? *S. August. serm. 250. de Temp.*

Castitas. I. **I**N cella prima Christianæ perfectio-
nis, nescio an ulla sit præstabilior,
quàm animi, & corporis Castimo-
nia, quam jam indè ab initio mundi,
totus mundus, ut virtutem quàm raram, tam præ-
claram suspexit, & propè dicam, adoravit. Vocat
eam Cyprianus, *fundus humane substantiæ*. Quia non
minus quam mortuus, debet homo castus, omnia ad
hujus vitæ delicias sensu carere. A Climaco appella-
tur, *Excessiva nature abnegatio*. Quia per inferioris
hominis mortem, opprimit & suffocat maximum
natu-

naturæ appetitum. Liberata itaque pravis affectionibus anima, mortuum, quoad illarum sensum, corpus relinquit: & quædam est mors ante mortem. Sicuti porro olim apud Romanos Consules, Imperatores, & ipsi quoque triumphali pompa urbem intrantes, si occurrisset virgo Vestalis, de via decedebant, sic virtutes aliæ omnes, uni pudicitiae honoris causa, deferre videntur. Hinc sapientes illi qui nomina rebus imposuerunt, castos appellavere *cælestes*, quasi *cœlites*, & *cœlestes*, quod vitam in terris imitentur *cœlestium*. SS. Patres, natales Castimoniam à cœlo ducunt, & ab essentia Divinæ mentis, unde oceanus puritatis ebullit. (a) *Prima Trias virgo est*, ut canit Gregorius Nazian. Et D. Ambrosius. (b) *Virginitas è cœlo accersivir, quod imitaretur in terris; hinc nubes, æra, Angelos, sideraque transcendens, Verbum Dei in ipso sinu patris invenit.*

II. Sed post lucem Evangelii mundo illatam ubi Jesus, cum sua Matre Castimoniam signum excolit, vix dici potest quanto ardore voluntatum, sit concursus omnium ordinum factus, ad thesaurum hunc inestimabilem quærendum, & celebrandum. Hic & auctor, sic & amator est castitatis: hic pudicitiam amorem inspirat: hinc sancit in virginibus incorruptionem, Divinæ mentis propriam: viduis continentiam: sacris hominibus jugem corporis, & animi castimoniam imponit. Denique ad hoc vexillum à Christo sublatum pueri, & puellæ, & infirmi propè homines omnium ordinum accurrerunt. Interim cum tanta illius virtutis sit præstantia, idcirco dæmonis hoc totum est studium, nostram ut

carnem

(a) *De virg.* (b) *l. 1. de virg.*

carnem contaminet, cujus impiâ contagione anima ipsa maculetur. Ille in hoc vehementer elaborat, ut utar verbis S. Chrysologi. (a) *Ut corpus animi domicilium, anima vas, murum spiritus, virtutum scholam, Dei templum, in scenam criminum, in vitiorum pompam, voluptatum redigat in theatrum.* Quapropter hominem in hac carnis imbecillitate videre castum, & in acerrima illa pugna, qua bellatrix caro spiritui mortem aut servitutem denuntiat, triumphare castitatem, placidoque imperio suo perfrui, hoc non modo est mirandum, sed inaudito prodigio simillimum.

III. Inter omnia igitur prælia, quæ Deo devoti milites præliantur, nullum est difficilius, quam quod geritur pro Castitate; quia cum adversus illam perpetuum est certamen, pro illa continuum quoque est discrimen. Hoc intellexit D. Hieronymus, cum diceret, (b) *grandis esse virtutis, & sollicita diligentia, in carne non carnaliter vivere, secum pugnare quotidie, & inclusum hostem, Argi, ut fabule ferant, centum oculis observare.* Debent ergo casti esse, ut animalia illa Apocalyptica, quæ erant plena oculorum ante & retrò. Debent habere oculos in manibus, ut videant, quod attingant in pedibus, ut videant, quo ingrediantur: in lingua; ut videant quid loquantur; in tergo, ut provideant periculis; in Intellectu, ut videant quid cogitent; in corde, ut videant quid desiderent; denique debent habere oculos in ipsis oculis, ut videant, quid videant, nec oculi retorqueantur ad illicita. Tertullianus (c) comparat castum cum funambulo, qui tenuissimum funem, pendente

(a) *Serm. II.* (b) *Ep. ad Furiam.* (c) *De pud. c. 10.*

dente vestigio ingreditur : Carnem spiritu liberans, animum fide moderans, oculum metu temperans, qua illata carnis vacillatio, animi avocatio, oculi evagatio, de tenore decusserit. Fallitur omninò, qui abque sollicita diligentia, & quotidiana cura, se posse in hoc tanta, tam perpetuo & domestico periculo esse victorem. Neque verò est, quod aliqui velut multarum palmarum gladiator, satis se fore esse putet, ad tentationes magno animo superans. In hoc genere præliandi, nulla est lorica impenetrabilis, nullus tam aheneus, aut adamantinus, qui subruat & everti queat. Suadeo igitur illud:

Despice factorem Veneris, sectare pudorem.

16. DIES SEPTEMB.

Custos virtutum omnium, dedecus fugiens, & laudem maximam consequens, verecundia est? *Cicero de Oratore.*

Verecundia,

Verecundia, Pudicitia seu ut parentis filia, seu ut Domina pedissequa, inter virtutes non est virtutum ultima. Est enim virtutum omnium, ut Custos, sic & Comes. Et quia Euro citius fugit dedecus, illam insequuntur gloria, & illam sequentem, assequitur verecundia. Exornat eam maximis laudibus, Valerius Maximus, ita scribens: (a) *Verecundia parens est omnis boni consilii, tutela solennium officiorum, magistratuum innocentia, chara proximis, accepta alienis, omni tempore, favorum præ se ferens in vultu.* Et meritò verecundia omnium oculis offert vultum suum spectandum, quia in eo maxi-

(a) l. 4. c. 5.